ISSN:3030-332X
Impact factor: 9,493
International journal of scientific researchers

INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA O‘ZBEKISTONNING GLOBAL RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH YO‘LLARI

Muyassarova Baxora
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
JI va XIM yo’nalishi talabasi
bmuyassarova@gmail.com

Annotatsiya

Mazkur maqolada innovatsion iqtisodiyot sharoitida O‘zbekistonning global raqobatbardoshligini oshirishning nazariy va amaliy jihatlari tahlil qilinadi. Zamonaviy jahon iqtisodiyotida mamlakatlarning xalqaro bozordagi mavqei nafaqat tabiiy resurslar, ishlab chiqarish hajmi yoki mehnat resurslari bilan, balki ilmiy-tadqiqot salohiyati, texnologik rivojlanish, raqamlashtirish, inson kapitali, innovatsion tadbirkorlik va yangi mahsulotlarni yaratish qobiliyati bilan belgilanmoqda. Shu nuqtayi nazardan O‘zbekistonning innovatsion rivojlanish ko‘rsatkichlari xalqaro va milliy statistik ma’lumotlar asosida o‘rganilgan. Tadqiqotda O‘zbekistonning Global Innovation Indexdagi o‘rni, ilmiy-tadqiqot va tajriba-konstruktorlik ishlanmalariga yo‘naltirilgan mablag‘lar, ilmiy tadqiqot bilan shug‘ullanuvchi tashkilotlar va xodimlar soni, innovatsiyalarni joriy etayotgan korxonalar hamda amalga oshirilgan innovatsiyalar hajmi tahlil qilingan. 2025-yilgi Global Innovation Index natijalariga ko‘ra, O‘zbekiston 139 ta iqtisodiyot orasida 79-o‘rinni egallagani mamlakat innovatsion salohiyatida ijobiy siljish mavjudligini ko‘rsatadi. Shu bilan birga, innovatsion natijalarni tijoratlashtirish, yuqori texnologiyali ishlab chiqarish, xususiy sektorning ilmiy-tadqiqot faoliyatidagi ishtiroki va hududlar o‘rtasidagi innovatsion tafovutlarni qisqartirish masalalari dolzarb bo‘lib qolmoqda. Maqolada O‘zbekistonning global raqobatbardoshligini oshirish uchun ilm-fan va biznes integratsiyasini kuchaytirish, startaplarni moliyalashtirish mexanizmlarini kengaytirish, texnologik transfer tizimini rivojlantirish, inson kapitaliga investitsiyalarni ko‘paytirish hamda innovatsion mahsulotlarning eksport salohiyatini oshirish bo‘yicha takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so’zlar: innovatsion iqtisodiyot, global raqobatbardoshlik, innovatsiya, raqamli iqtisodiyot, inson kapitali, ilmiy-tadqiqot ishlari, texnologik rivojlanish, startap, eksport, O‘zbekiston.

Kirish

Bugungi kunda jahon iqtisodiyotida raqobatning mazmuni tubdan o‘zgarib bormoqda. Avvalgi davrlarda mamlakatning xalqaro bozordagi ustunligi ko‘proq tabiiy resurslar, arzon ishchi kuchi va ishlab chiqarish hajmi bilan bog‘langan bo‘lsa, hozirgi sharoitda bilim, texnologiya va innovatsiyalar iqtisodiy ustunlikning asosiy manbalaridan biriga aylandi. Ayniqsa, sun’iy intellekt, raqamli platformalar, avtomatlashtirish, yangi materiallar, biotexnologiyalar va yashil texnologiyalarning jadal rivojlanishi mamlakatlar o‘rtasidagi raqobatni yangi bosqichga olib chiqmoqda. O‘zbekiston uchun ham iqtisodiyotni innovatsion model asosida rivojlantirish masalasi strategik ahamiyatga ega. Mamlakat iqtisodiyotining ochiqligi ortib, xalqaro savdo, investitsiya va texnologik hamkorlikning kengayishi sharoitida ichki ishlab chiqaruvchilarning xalqaro bozorda raqobat qila olishi tobora muhimlashmoqda. Bu jarayonda faqat ishlab chiqarish hajmini oshirish yetarli emas. Mahsulotning texnologik murakkabligi, qo‘shilgan qiymati, energiya samaradorligi, eksportbopligi va intellektual tarkibi ham raqobatbardoshlikning muhim mezonlariga aylanmoqda. O‘zbekistonning xalqaro innovatsion reytinglardagi ko‘rsatkichlari mamlakatda ma’lum ijobiy o‘zgarishlar yuz berayotganini ko‘rsatadi. WIPO tomonidan e’lon qilingan Global Innovation Index 2025 ma’lumotlariga ko‘ra, O‘zbekiston 139 ta iqtisodiyot orasida 79-o‘rinni egallagan.[1] Bu mamlakat uchun Global Innovation Index tarixidagi eng yuqori natija hisoblanadi. Shu sababli mazkur tadqiqotning asosiy maqsadi innovatsion iqtisodiyot sharoitida O‘zbekistonning global

[1] World Intellectual Property Organization (WIPO). *Global Innovation Index 2025 – Results*. Geneva, 2025. (wipo.int)

raqobatbardoshligini belgilovchi omillarni tahlil qilish va mavjud imkoniyatlardan samarali foydalanish bo‘yicha amaliy takliflar ishlab chiqishdan iborat.

Adabiyotlar tahlili

Innovatsiya va iqtisodiy o‘sish o‘rtasidagi munosabat iqtisodiy nazariyada uzoq vaqtdan buyon o‘rganib kelinadi. Innovatsiyaning iqtisodiy rivojlanishdagi o‘rnini tushuntirishda J. Schumpeterning ilmiy qarashlari alohida ahamiyatga ega. Schumpeter iqtisodiy rivojlanishning muhim harakatlantiruvchi kuchlaridan biri sifatida yangi mahsulot, yangi ishlab chiqarish usuli, yangi bozor va yangi tashkiliy shakllarning paydo bo‘lishini ko‘rsatgan.[2] Keyingi tadqiqotlarda innovatsiyalar iqtisodiy o‘sishning uzoq muddatli omili sifatida qaralib, texnologik taraqqiyot, inson kapitali va ilmiy-tadqiqot faoliyatining mamlakatlar raqobatbardoshligiga ta’siri keng o‘rganilgan. M. Porterning raqobatbardoshlik nazariyasida mamlakatlarning xalqaro ustunligi oddiy resurslarga emas, balki murakkab ishlab chiqarish omillari, innovatsion muhit, rivojlangan infratuzilma va korxonalar o‘rtasidagi raqobatga tayanishi ta’kidlanadi.[3] Zamonaviy xalqaro amaliyotda Global Innovation Index mamlakatlarning innovatsion salohiyatini baholashda muhim ko‘rsatkichlardan biri hisoblanadi. WIPO ushbu indeks orqali innovatsion kirishlar va innovatsion natijalarni birgalikda baholaydi.[4] O‘zbekistonning 2025-yilgi profilida mamlakatning innovatsion kirishlar bo‘yicha o‘rni 69, innovatsion natijalar bo‘yicha o‘rni esa 92 ekanligi ko‘rsatilgan. Bu ko‘rsatkichlar innovatsion resurslarni natijaga aylantirish samaradorligini yanada oshirish zarurligini ko‘rsatadi. WIPO ma’lumotlariga ko‘ra, O‘zbekistonning kuchli tomonlari qatorida tadbirkorlik siyosati va madaniyati, startaplar va scaleup kompaniyalar uchun moliyalashtirish hamda mehnat unumdorligi o‘sishi qayd etilgan. Shu bilan birga, kreativ natijalar, inson kapitali va tadqiqot hamda biznesning innovatsion salohiyati bo‘yicha qo‘shimcha rivojlanish imkoniyatlari mavjud.

Natijalar va tahlillar

O‘zbekistonning innovatsion iqtisodiyotga o‘tish jarayonini baholashda xalqaro reytinglar muhim ahamiyatga ega. Global Innovation Index 2025 natijalarida O‘zbekiston 79-o‘rinni egalladi. Mamlakatning mazkur indeksdagi bunday natijaga erishishi innovatsion infratuzilma, inson kapitali, tadbirkorlik muhiti va texnologik imkoniyatlar rivojlanayotganidan dalolat beradi. Biroq reytingning alohida tarkibiy qismlarini ko‘rib chiqish yanada muhim. O‘zbekiston 2025-yilda institutlar bo‘yicha 62-o‘rin, infratuzilma bo‘yicha 69-o‘rin, bilim va texnologik natijalar bo‘yicha 68-o‘rin hamda bozor rivojlanganligi bo‘yicha 74-o‘rinni egallagan. Shu bilan birga, kreativ natijalar bo‘yicha 104-o‘rin, inson kapitali va tadqiqotlar bo‘yicha 81-o‘rin, biznesning innovatsion salohiyati bo‘yicha 77-o‘rin qayd etilgan. Bu holat O‘zbekiston innovatsion rivojlanishining muhim xususiyatini ko‘rsatadi: mamlakatda innovatsiyalar uchun zarur infratuzilma va institutsional sharoitlar shakllanmoqda, ammo mavjud ilmiy va texnologik salohiyatni yuqori qo‘shilgan qiymatga ega mahsulot va xizmatlarga aylantirish masalasi hali to‘liq hal qilinmagan. Innovatsion iqtisodiyotning asosiy resurslaridan biri ilmiy-tadqiqot faoliyatidir. Milliy statistika qo‘mitasining ma’lumotlariga ko‘ra, O‘zbekistonda ilmiy-tadqiqot va tajriba-konstruktorlik ishlari hajmi 2019-yildagi 853,4 mlrd so‘mdan 2024-yilda 1 603,0 mlrd so‘mga yetgan.

Jadval 1. O’zbekistonda ilmiy-tadqiqot va tajriba-konstruktorlik ishlari hajmi

Yil	Ilmiy-tadqiqot va tajriba-konstruktorlik ishlari hajmi, mln so’m
2019	853404,4
2020	992029,1
2021	1069676,5
2022	1788300,9

[2] Schumpeter, J. A. *The Theory of Economic Development*. Harvard University Press.

[3] Porter, M. E. *The Competitive Advantage of Nations*. Free Press.

[4] World Intellectual Property Organization (WIPO). *Global Innovation Index 2025 – Results*. Geneva, 2025. (wipo.int)

2023	1407097,3
2024	1603040,1

Manba: O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi, SIAT rasmiy statistik ma'lumotlari[5]

Jadval ma'lumotlaridan ko'rinadiki, 2019–2024-yillarda ilmiy-tadqiqot va tajriba-konstruktorlik ishlari hajmi nominal qiymatda sezilarli ravishda oshgan. 2022-yilda ko'rsatkich 1,788 trln so'mga yetgan bo'lsa, 2023-yilda pasayish kuzatilgan va 2024-yilda yana 1,603 trln so'mga ko'tarilgan. Mazkur dinamika ilmiy-tadqiqot faoliyatiga ajratilayotgan resurslar hajmi ortayotganini ko'rsatsa-da, moliyalashtirishning o'zi yetarli emas. Asosiy masala ilmiy ishlanmalarni ishlab chiqarishga joriy etish va tijoratlashtirish samaradorligini oshirishdan iborat.

Innovatsion iqtisodiyotda texnologiyaning o'zi emas, balki undan foydalanadigan va yangi texnologiyani yarata oladigan inson kapitali asosiy omil hisoblanadi. Rasmiy statistik ma'lumotlarga ko'ra, ilmiy-tadqiqot va tajriba-konstruktorlik faoliyatida band bo'lgan xodimlar soni 2019-yildagi 31,1 ming kishidan 2024-yilda 37,2 ming kishiga yetgan.

Jadval 2. Ilmiy-tadqiqot faoliyatida band xodimlar soni

Yil	Xodimlar soni, ming kishi
2019	31,1
2020	30,3
2021	34,6
2022	36,7
2023	36,9
2024	37,2

Manba: O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi, SIAT

2020-yilda kuzatilgan qisqa muddatli pasayishdan keyin ilmiy-tadqiqot sohasida bandlikning izchil tiklangani ko'rinadi. 2024-yilda ushbu ko'rsatkich 37,2 ming kishini tashkil etgan. Biroq global raqobat nuqtayi nazaridan faqat tadqiqotchilar sonini oshirish emas, ularning ilmiy faoliyatini iqtisodiyotning real sektori bilan bog'lash ham zarur. Ayniqsa, iqtisodiyot, muhandislik, IT, sun'iy intellekt, energetika, biotexnologiya va materialshunoslik kabi yo'nalishlarda mutaxassislar tayyorlash va ularni ishlab chiqarish bilan bog'lash mamlakatning texnologik mustaqilligi uchun muhim. Innovatsion iqtisodiyotning real natijasi yangi g'oyalarning amaliyotga tatbiq etilishi bilan o'lchanadi. Milliy statistika qo'mitasi ma'lumotlariga ko'ra, 2024-yilda O'zbekistonda jami 5 521 ta innovatsiya amalga oshirilgan. Ularning 4 889 tasi texnologik, 240 tasi marketing va 392 tasi boshqa innovatsion yo'nalishlarga to'g'ri kelgan. Bu raqamlar O'zbekistonda innovatsion faoliyatning asosiy qismi texnologik yangilanishlar bilan bog'liqligini ko'rsatadi. Texnologik innovatsiyalarning katta ulushga ega ekanligi ijobiy holat bo'lsa-da, marketing va tashkiliy innovatsiyalarni rivojlantirish ham xalqaro bozorlarda raqobat qilish uchun zarur.

Jadval 3. 2024-yilda O'zbekistonda amalga oshirilgan innovatsiyalar tarkibi

Innovatsiya turi	Soni	Jami tarkibidagi ulushlar
Texnologik innovatsiyalar	4889	88,6%
Marketing innovatsiyalari	240	4,3%
Boshqa innovatsiyalar	392	7,1%
Jami	5521	100%

Manba: O'zbekiston Respublikasi milliy statistika qo'mitasi, "Science and Innovation in the Republic of Uzbekistan"[6]

[5] O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi. *Number of employees engaged in research and development*. SIAT official statistical database. (siat.stat.uz)

[6] O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi. *Science and Innovation in the Republic of Uzbekistan*. 2025. (Statistika.uz)

Hisob-kitoblarga ko‘ra, 2024-yilda amalga oshirilgan innovatsiyalarning qariyb 88,6 foizi texnologik innovatsiyalar hissasiga to‘g‘ri kelgan. Bu esa mamlakat korxonalarida ishlab chiqarish jarayonlarini takomillashtirishga katta e’tibor berilayotganini ko‘rsatadi. Shu bilan birga, innovatsiyaning iqtisodiy samarasi faqat uning soni bilan emas, balki yangi mahsulotning bozor qiymati, eksport imkoniyati va qo‘shilgan qiymati bilan baholanishi lozim.

2024-yilda O‘zbekistonda texnologik, marketing va tashkiliy innovatsiyalar uchun jami 9 739,3 mlrd so‘m xarajat qilingan. Bu ko‘rsatkich 2023-yilga nisbatan 877,2 mlrd so‘m yoki 8,3 foizga kam bo‘lgan. Innovatsion xarajatlarning hududlar bo‘yicha taqsimlanishida sezilarli farq mavjud.

Jadval 4. 2024-yilda innovatsion xarajatlarning hududlar bo’yicha asosiy taqsimoti

Hudud	Innovatsion xarajatlar, mlrd so’m	Ulushi, %
Toshkent shahri	4072,0	41,8
Navoiy viloyati	2658,1	27,3
Xorazm viloyati	1349,5	13,9
Andijon viloyati	573,5	5,9
Toshkent viloyati	286,5	2,9
Sirdaryo viloyati	159,4	1,6
Qashqadaryo viloyati	123,0	1,3
Samarqand viloyati	102,7	1,1
O’zbekiston	9793,3	100

Manba: O’zbekiston Respublikasi Mlliy statistika qo’mitasi[7]

Tahlil shuni ko‘rsatadiki, innovatsion xarajatlarning katta qismi Toshkent shahri va Navoiy viloyatida jamlangan. Ushbu ikki hududning o‘zi jami innovatsion xarajatlarning qariyb 69,1 foizini tashkil etadi. Bu esa mamlakat hududlarida innovatsion faollikning bir xil taqsimlanmaganligini ko‘rsatadi. Hududlar o‘rtasidagi tafovutning mavjudligi bir tomondan iqtisodiy markazlarning innovatsiyalarni moliyalashtirish imkoniyatlari yuqoriligini ko‘rsatsa, ikkinchi tomondan viloyatlarda innovatsion infratuzilma va moliyaviy mexanizmlarni kuchaytirish zarurligini bildiradi.

Ilmiy va amaliy takliflar

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, innovatsion iqtisodiyot sharoitida O‘zbekistonning global raqobatbardoshligini oshirish faqat ishlab chiqarish hajmini ko‘paytirish yoki tabiiy resurslardan samarali foydalanish bilan cheklanmaydi. Zamonaviy jahon iqtisodiyotida mamlakatning raqobatbardoshligi, avvalo, ilmiy-tadqiqot faoliyati, innovatsion texnologiyalarni ishlab chiqish va amaliyotga joriy etish, inson kapitalining sifati hamda yaratilgan innovatsiyalarni xalqaro bozorlarga olib chiqish imkoniyatlari bilan belgilanadi. Shu nuqtayi nazardan, O‘zbekiston iqtisodiyotida “resurs – ilmiy tadqiqot – innovatsiya – tijoratlashtirish – eksport” zanjirining uzviy ishlashi muhim ahamiyat kasb etadi. O‘zbekistonning innovatsion iqtisodiyot sharoitidagi global raqobatbardoshligini mustahkamlash uchun ilmiy-tadqiqot faoliyati, texnologik rivojlanish, inson kapitali va institutsional mexanizmlarning o‘zaro integratsiyasini ta’minlash muhim hisoblanadi. Shu nuqtayi nazardan, innovatsion rivojlanishning mavjud institutsional bazasini takomillashtirish va ilmiy salohiyatni iqtisodiy qiymatga aylantirishga qaratilgan kompleks yondashuvni shakllantirish maqsadga muvofiq. Ilmiy-tadqiqot institutlari, oliy ta’lim muassasalari va xususiy sektor o‘rtasidagi institutsional hamkorlikni chuqurlashtirish innovatsion mahsulotlarni yaratish va ularni ishlab chiqarishga joriy etish samaradorligini oshirishi mumkin. Bunda universitet–biznes hamkorligi asosida qo‘shma ilmiy loyihalar, amaliy tadqiqotlar va texnologik ishlanmalarni moliyalashtirish mexanizmlarini kengaytirish taklif etiladi. Mazkur yondashuv fundamental tadqiqotlardan amaliy innovatsiyalargacha bo‘lgan jarayonning uzluksizligini ta’minlashga xizmat qiladi. Innovatsion ishlanmalarni tijoratlashtirish va texnologiyalar transferi mexanizmlarini takomillashtirish ham ustuvor yo‘nalishlardan biri bo‘lishi lozim. Ilmiy natijalarni patentlash,

[7] O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasi. *Science and Innovation in the Republic of Uzbekistan*. 2025. (Statistika.uz)

prototiplashtirish, texnologik ekspertizadan o‘tkazish, bozor talabini baholash va ishlab chiqarishga joriy etish jarayonlarini yagona institutsional tizim asosida muvofiqlashtirish zarur. Bunday mexanizm ilmiy faoliyat natijalarining iqtisodiy samaradorligini oshirib, innovatsion g‘oyalarning real bozor mahsulotlariga aylanish imkoniyatlarini kengaytiradi. Mamlakatning xalqaro raqobatbardoshligini oshirish maqsadida yuqori qo‘shilgan qiymatga ega, texnologik va ilm talab qiluvchi mahsulotlar eksportini rag‘batlantirish siyosatini kuchaytirish maqsadga muvofiq. Buning uchun mahalliy innovatsion mahsulotlarni xalqaro texnik reglamentlar va sifat standartlariga moslashtirish, eksportoldi moliyaviy qo‘llab-quvvatlash mexanizmlarini kengaytirish hamda mahalliy korxonalarning global qiymat zanjirlariga integratsiyalashuvini jadallashtirish lozim. Bu jarayon eksport tarkibining diversifikatsiyalashuvi va iqtisodiyotning texnologik tarkibiy transformatsiyasiga ijobiy ta’sir ko‘rsatadi. Innovatsion iqtisodiyotning uzoq muddatli barqarorligi inson kapitalining sifat ko‘rsatkichlarini yaxshilash bilan bevosita bog‘liq. Shu sababli oliy ta’lim va kasbiy tayyorgarlik tizimida raqamli kompetensiyalar, muhandislik, sun’iy intellekt, ma’lumotlar tahlili va innovatsion menejment bo‘yicha amaliy ko‘nikmalarni rivojlantirishga yo‘naltirilgan ta’lim dasturlarini kengaytirish taklif etiladi. Ilm-fan, ta’lim va ishlab chiqarish integratsiyasining kuchaytirilishi mehnat bozorining zamonaviy talablariga mos yuqori malakali mutaxassislar shakllanishiga zamin yaratadi. Shuningdek, innovatsion faoliyatni moliyalashtirishning diversifikatsiyalashgan moliyaviy mexanizmlarini shakllantirish muhim ahamiyatga ega. Davlat grantlari va subsidiyalari bilan bir qatorda venchur kapital, xususiy investitsiyalar, korporativ investitsiyalar va innovatsion loyihalarni moliyalashtirishning zamonaviy instrumentlaridan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish lozim. Ayniqsa, yuqori texnologiyali startaplar uchun dastlabki bosqichdagi moliyaviy risklarni kamaytiruvchi mexanizmlarning joriy etilishi innovatsion tadbirkorlik faolligini oshirishi mumkin. Umuman, taklif etilayotgan chora-tadbirlar O‘zbekistonda ilm-fan – ta’lim – biznes – moliya – innovatsiya – eksport o‘rtasidagi uzviy aloqalarni kuchaytirishga qaratilgan bo‘lib, ularning kompleks amalga oshirilishi iqtisodiyotning texnologik modernizatsiyasini jadallashtirish, mehnat unumdorligini oshirish, yuqori qo‘shilgan qiymat yaratish va mamlakatning global raqobatbardoshligini mustahkamlash uchun institutsional asos yaratadi.

Xulosa

Bugungi globallashuv va texnologik transformatsiya sharoitida mamlakatlarning xalqaro iqtisodiy mavqei tobora ko‘proq innovatsion salohiyat, texnologik rivojlanish va inson kapitalidan samarali foydalanish darajasi bilan belgilanmoqda. O‘zbekiston uchun ham iqtisodiyotni innovatsion rivojlanish tamoyillari asosida transformatsiya qilish, yangi texnologiyalarni ishlab chiqarish jarayonlariga keng joriy etish hamda yuqori qo‘shilgan qiymatga ega mahsulotlar yaratish global raqobatbardoshlikni mustahkamlashning muhim omillaridan hisoblanadi. Innovatsion iqtisodiyotga o‘tish jarayonida mamlakatda mavjud ilmiy, texnologik va inson kapitali salohiyatidan yanada samarali foydalanish bilan bir qatorda, ilmiy ishlanmalarni amaliyotga tatbiq etish va tijoratlashtirish jarayonlarini takomillashtirish zarur. Ayniqsa, oliy ta’lim muassasalari, ilmiy-tadqiqot institutlari va xususiy sektor o‘rtasidagi hamkorlikni kuchaytirish innovatsion g‘oyalarning amaliy loyihalarga aylanishiga, yangi ishlab chiqarish yo‘nalishlarining shakllanishiga va iqtisodiy samaradorlikning oshishiga xizmat qiladi. Mamlakatning xalqaro bozorlardagi mavqeini mustahkamlash nuqtayi nazaridan yuqori texnologiyali va ilm talab qiluvchi mahsulotlar ishlab chiqarishni kengaytirish, eksport tarkibini diversifikatsiya qilish hamda global qiymat zanjirlarida faol ishtirok etish alohida ahamiyat kasb etadi. Bunday yondashuv iqtisodiyotning xomashyo omiliga bog‘liqligini kamaytirish bilan birga, innovatsion faoliyatning real iqtisodiy qiymatini oshirish imkonini beradi.

Shuningdek, innovatsion rivojlanishning barqarorligi malakali inson kapitalini shakllantirish bilan bevosita bog‘liq. Zamonaviy bilim va ko‘nikmalarga ega mutaxassislarni tayyorlash, raqamli kompetensiyalarni rivojlantirish, ilmiy-tadqiqot faoliyatiga yoshlarni keng jalb etish hamda ta’lim va ishlab chiqarish integratsiyasini kuchaytirish uzoq muddatli iqtisodiy raqobatbardoshlik uchun muhim shart hisoblanadi. Shu asosda O‘zbekistonning global raqobatbardoshligini oshirish jarayonida innovatsiyalarni qo‘llab-quvvatlash, ilm-fan va biznes integratsiyasini chuqurlashtirish, innovatsion loyihalarni moliyalashtirish imkoniyatlarini kengaytirish hamda yuqori qo‘shilgan qiymatga ega mahsulotlar eksportini rag‘batlantirishga qaratilgan tizimli yondashuvni kuchaytirish maqsadga muvofiq.

Bunday strategik yo‘nalishlarning izchil amalga oshirilishi iqtisodiyotning texnologik modernizatsiyasini jadallashtirib, ishlab chiqarish samaradorligini oshirish va O‘zbekistonning jahon iqtisodiyotidagi raqobatbardosh mavqeini yanada mustahkamlash uchun mustahkam zamin yaratadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. World Intellectual Property Organization (WIPO). *Global Innovation Index 2025: Uzbekistan ranking and economy profile*. Geneva, 2025. (wipo.int)
2. World Intellectual Property Organization (WIPO). *Global Innovation Index 2025 – Results*. Geneva, 2025. (wipo.int)
3. O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasi. *Science and Innovation in the Republic of Uzbekistan*. 2025. (Statistika.uz)
4. O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasi. *The volume of scientific research and development*. SIAT official statistical database. (siat.stat.uz)
5. O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasi. *Number of employees engaged in research and development*. SIAT official statistical database. (siat.stat.uz)
6. O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasi. *The number of organizations that have carried out research work*. SIAT official statistical database. (siat.stat.uz)5
7. O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasi. *The volume of research work performed*. SIAT official statistical database. (siat.stat.uz)
8. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentabrdagi PF-158-son Farmoni. “O‘zbekiston — 2030” strategiyasi. (LEX.UZ)
9. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-oktabrdagi PF-6079-son Farmoni. “Raqamli O‘zbekiston — 2030” strategiyasi. (LEX.UZ)
10. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 14-oktabrdagi RP-358-son qarori. Sun’iy intellekt texnologiyalarini rivojlantirish strategiyasi. (LEX.UZ)
11. Schumpeter, J. A. *The Theory of Economic Development*. Harvard University Press.
12. Porter, M. E. *The Competitive Advantage of Nations*. Free Press.